

فن آوری اطلاعات و ارتباطات در خدمات مراقبت منزل سالمندان

سیما عجمی^۱، کیومرث چلونگر^{۲*}

نامه به سردبیر

از جمله مشکلات جدی در کشور ما که نیازمند توجه فوری می باشد، روند پرشتاب کهن سال شدن جمعیت است. علی‌رغم اینکه متعاقباً رشد جمعیت و میزان باروری کل کاهش یافته است، شاخص امید به زندگی در حال افزایش می‌باشد. این بحران به‌زودی مسئولین را با چالش‌های متعددی از جمله هزینه‌های گزاف مراقبت‌های بهداشتی و درمانی حاصل از بیماری‌های مزمن سالمندان، مواجه خواهد نمود. راه‌حل کلیدی موجود برای مقابله با این چالش‌ها، ارائه خدمات مراقبت در منزل به سالمندان می‌باشد.

با توسعه روزافزون کاربرد فن آوری اطلاعات و ارتباطات در حوزه سلامت، تحولی عظیم در نظام ارائه خدمات بهداشتی و درمانی صورت می‌پذیرد. [۱] به کارگیری این فن آوری‌ها در خدمات مراقب منزل نقشی ضروری در افزایش کیفیت، تنوع و سهولت ارائه خدمات مراقبتی و درمانی ایفا می‌نماید. در این رابطه سربوآستا و همکارانش به این موضوع اشاره داشته‌اند که فن آوری اطلاعات و ارتباطات نقش عمده‌ای در توسعه و تکامل تمامی بخش‌های تمدن بر عهده دارد و خدمات وب تأثیر قابل توجهی بر کیفیت خدمات و سبک زندگی مردم خواهد داشت. پیاده‌سازی فن آوری اطلاعات و ارتباطات در بخش سلامت که به عنوان سلامت الکترونیک نیز از آن یاد می‌شود، امروزه یکی از پرسرعت‌ترین رشد‌ها را در خدمات مراقبت بهداشت و درمان دارا بوده است. [۲]

به کارگیری فن آوری‌های اطلاعات و ارتباطات مانند نرم‌افزارهای یادآوری، مکالمه‌های تصویری از طریق مشاوره‌های از راه دور، ارزیابی وضعیت سلامت مددجویان از راه دور، کاربرد پرونده الکترونیک سلامت و کاربرد حسگرهای هوشمند از جمله لباس هوشمند، ضمن صرفه‌جویی‌های اقتصادی، در زمینه کنترل، پایش، تشخیص و درمان بیماری‌های مزمن تأثیر مثبت داشته است. [۳] امکان ارزیابی‌های منظم بالینی و ثبت نتایج گزارش‌ها در پرونده الکترونیک بیمار باعث گردیده سالمندان به راحتی با متخصصان مراقبت بهداشتی درمانی، در لحظه و از راه دور ارتباط برقرار نمایند. [۴]

فن آوری‌های اطلاعات و ارتباطات در کاهش هزینه‌های بیماران، کاهش تعداد ملاقات‌کنندگان بخش اورژانس و سرپایی، کاهش مدت زمان اقامت بیمار، بهبود یافتن کیفیت زندگی مرتبط با افزایش سلامت و کاهش هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی و درمانی برای نظام سلامت مؤثر می‌باشد. [۵]

۱. استاد، گروه مدیریت و فن آوری اطلاعات سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران؛

simaajami@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، کمیته پژوهش دانشجویان، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران؛ نویسنده

مسئول، kioumars1993@gmail.com

با وجود پیشرفت‌های چشمگیر، روزآمد و پرشتاب در استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در سطح جهان، کشور ما ایران در این موضوع از دو چالش اساسی رنج می‌برد. اولاً، در ایران مراکز ارائه‌دهنده خدمات مراقبت منزل در ابتدای مسیر بهره‌برداری از فن‌آوری‌های اطلاعات و ارتباطات می‌باشند و ثانیاً، آگاهی و دانش کافی از بکارگیری انواع فن‌آوری‌های اطلاعات و ارتباطات برای مدیران و سرمایه‌گذاران مراکز ارائه‌دهنده مراقبت منزل وجود نداشته یا دارای روزآمدی مطلوب نمی‌باشد. مراکز زیر نظر سازمان بهزیستی به نسبت سایر مراکز موجود، در سطح پایین‌تری از به کارگیری فن‌آوری‌های اطلاعات و ارتباطات قرار دارند. به کارگیری فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در مراکز ارائه‌دهنده مراقبت منزل کشور، دامنه وسیعی از چالش‌ها را شامل می‌گردد که می‌توان این چالش‌ها را از منظر مسائل فن‌آوری، عوامل انسانی و مدیریتی دسته‌بندی کرد. سپس، اولویت‌های چالش‌های موجود را برحسب نیاز مراکز برای تهیه یک نقشه راهنما برای مدیران و سرمایه‌گذاران فراهم نمود.

نظام‌های مراقبت از راه دور به‌طور واضحی منجر به کاهش نرخ بستری مجدد و مصرف منظم داروها توسط افراد سالمند خواهند شد و همراه سازی «فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات» برای بهبود کیفیت ارائه خدمات حمایتی، مراقبتی و درمانی در مراقبت منزل، ضروری می‌باشد. ازجمله این نظام‌ها می‌توان به خدمات سلامت از راه دور، پرستاری از راه دور، مشاوره از راه دور، ارزیابی از راه دور و استفاده مؤثر از پرونده الکترونیک پزشکی اشاره نمود. با توجه به جدید بودن بهره‌برداری از فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی و مراقبت در منزل، ایران نسبت به سایر کشورهای در حال توسعه، در ابتدای مسیر است. اما، ضرورت استفاده از فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، با توجه به روند افزایشی سالمند شدن جمعیت در کشور و سطح درخواست‌ها برای دریافت خدمات مراقبت منزل و تنوع خدمات ضرورت به کارگیری فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات را تأیید می‌نماید.

تضاد منافع: نویسندگان اظهار داشتند که تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: این مقاله حاصل بخشی از پایان‌نامه با عنوان مطالعه چالش‌های به کارگیری فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در خدمات مراقبت در منزل سالمندان از دیدگاه ارائه‌دهندگان خدمت، در مقطع کارشناسی ارشد فن‌آوری اطلاعات سلامت، مصوب دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۹۷ می‌باشد.

• وصول مقاله: ۹۸/۰۵/۱۷ اصلاح نهایی: ۹۸/۰۷/۱۷ پذیرش نهایی: ۹۸/۰۷/۳۰

References

1. Torani S, Khomrnia M, Delgoshayi B. Capacity of Iran University of Medical Sciences Specialist Hospitals for Establishing Telemedicine Consulting. *Health Inf Manage*. 2011; 8(6): 794-785. [In Persian]
2. Srivastava S, Pant M, Abraham A, Agrawal N. The Technological Growth in eHealth Services. *Comput Math Methods Med*. 2015; 2015. [DOI: 10.1155/2015/894171]
3. Meinander H, Honkala M. Potential Applications of Smart Clothing Solutions in Health Care and Personal Protection. *Stud Health Technol Inform*. 2004; 108: 278-285.
4. Göransson C, Wengström Y, Ziegert K, Langius-Eklöf A, Eriksson I, Kihlgren A, et al. Perspectives of health and self-care among older persons To be implemented in an interactive information and communication technology platform. *J Clin Nurs*. 2017; 26(23): 4745-4755.
5. Kamei T. Information and communication technology for home care in the future. *Jpn J Nurs Sci*. 2013; 10(2): 154–161.